

ΔΕΛΤΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ

1 ———

Ενίσχυση της ανάκαμψης το 2018

4 ———

Αύξηση των εξωγενών κινδύνων

5 ———

Δημιουργία νέου παραγωγικού μοντέλου στην οικονομία

9 ———

Προσέλκυση και συγκράτηση ΞΑΕ

10 ———

Σταδιακή εξομάλυνση των συνθηκών χρηματοδότησης

12 ———

Επιστροφή στην «κανονικότητα» και έξοδος στις αγορές

12 ———

e-ΥΜΣ: Μια ελληνική παγκόσμια πρωτοτυπία

Το Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων Ιουλίου–Σεπτεμβρίου 2018 του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΥΠΟΙ-ΑΝ) μέσα από επτά ενότητες πραγματεύεται τη δυναμική και τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας.

Συγκεκριμένα, αξιολογεί τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις σε οικονομικά μεγέθη και δείκτες καταλήγοντας στην εκτίμηση ότι το 2018 θα είναι ένα έτος ενισχυμένης ανάκαμψης για την οικονομία (1η ενότητα).

Παράλληλα, εντοπίζει την κλιμάκωση των εξωγενών απειλών και κινδύνων (2η ενότητα).

Συνακόλουθα επισημαίνει πως για την επιτάχυνση της αναπτυξιακής δυναμικής και την υπέρβαση των προκλήσεων της ρευστής διεθνούς συγκυρίας απαιτείται η εδραίωση ενός νέου, βιώσιμου και ανταγωνιστικού μοντέλου παραγωγής, η οποία αν και έχει εκκινήσει ως διαδικασία χρειάζεται να τονωθεί και προς αυτήν την κατεύθυνση σχεδιάζονται και υλοποιούνται οι κυβερνητικές πολιτικές (3η ενότητα).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι εξακολουθούν να υφίστανται αρνητικά αποτυπώματα της κρίσης, διαπιστώνει ότι η βασική κινητήρια δύναμη των επενδύσεων και κατ'επέκταση της παραγωγικής αναδιάρθρωσης είναι οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις (ΞΑΕ) οι οποίες το 2018 τείνουν να αυξηθούν σε ακόμη πιο υψηλά επίπεδα από αυτά του 2017 (4η ενότητα).

Όμως, παρατηρεί ότι για να εισρεύσουν ακόμη μεγαλύτεροι όγκοι ΞΑΕ στην ελληνική οικονομία χρειάζεται να εξομαλυνθούν σταδιακά οι συνθήκες χρηματοδότησης

των επιχειρήσεων, διαδικασία που έχει ήδη ξεκινήσει και πορεύεται με ταχείς ρυθμούς (5η ενότητα).

Επίσης, εφόσον από πλευράς οικονομικής πολιτικής ακολουθούνται πιστά οι κατευθύνσεις αυτές, πρέπει να θεωρείται βέβαιη η συνέχιση της διαδικασίας επιστροφής σε μία νέα κανονικότητα της οικονομίας (6η ενότητα).

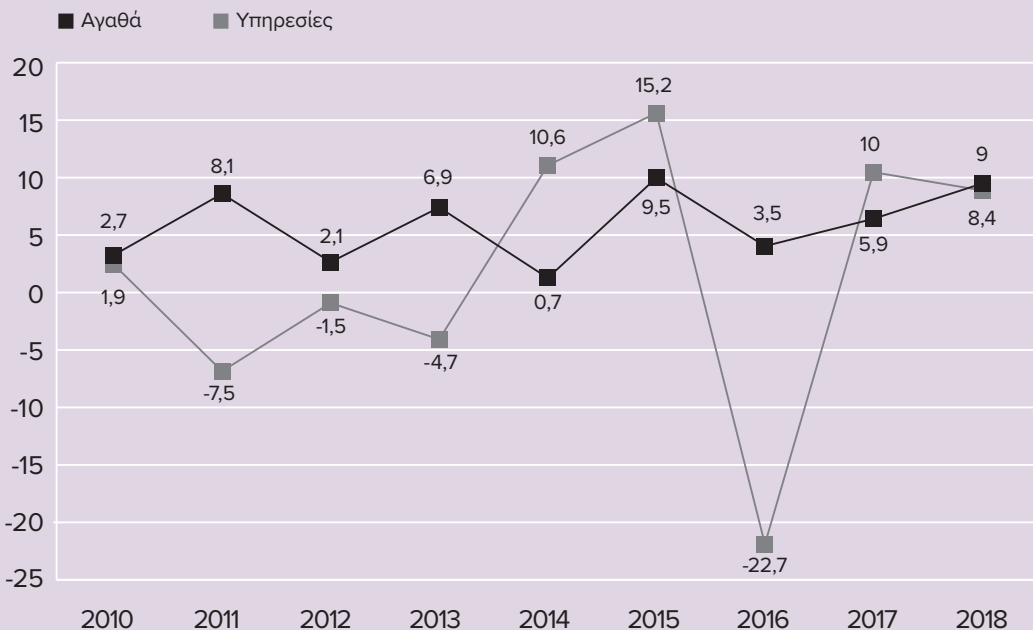
Τέλος, ως ένδειξη των θετικών προοπτικών για το μέλλον προβάλλει την ηλεκτρονική υπηρεσία σύστασης εταιρίας (e-ΥΜΣ) η οποία αποτελεί μία παγκόσμια καλή πρακτική (7η ενότητα).

Ενίσχυση της ανάκαμψης το 2018

Με την ταχεία εφετινή ολοκλήρωση της 3ης και 4ης αξιολόγησης, τη μεσοπρόθεσμη συμφωνία σωρευτικής ελάφρυνσης του δημοσίου χρέους κατά 55% του ΑΕΠ ως το 2060 (μαζί με τα βραχυχρόνια μέτρα) και την ολοκλήρωση του Προγράμματος οικονομικής στήριξης τον Αύγουστο –από τα 86 δισ. ευρώ του οποίου εκταμιεύτηκαν τελικά 61,9 δισ. επιτρέποντας τη δημιουργία ενός «μαξιλαριού ασφαλείας» 24,1 δισ. ευρώ για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών 2 ετών– η Ελλάδα γνώρισε το α' εξάμηνο 2018 μία ενδυνάμωση τόσο της εμπιστοσύνης των διεθνών αγορών όσο και της οικονομικής της ανάκαμψης (αύξηση 2,2% σε ετήσια βάση, η μεγαλύτερη από το 2007).

Βασική κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης ήταν οι καθαρές εξαγωγές και η ιδιωτική κατανάλωση, ενώ συνέβαλε και η αύξηση αποθεμάτων που υποδηλώνει προσδοκίες για αύξηση της ζήτησης. Ειδικότερα, στη διάρκεια του α'

Δ1. Ετήσιες (%) μεταβολές Εξαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

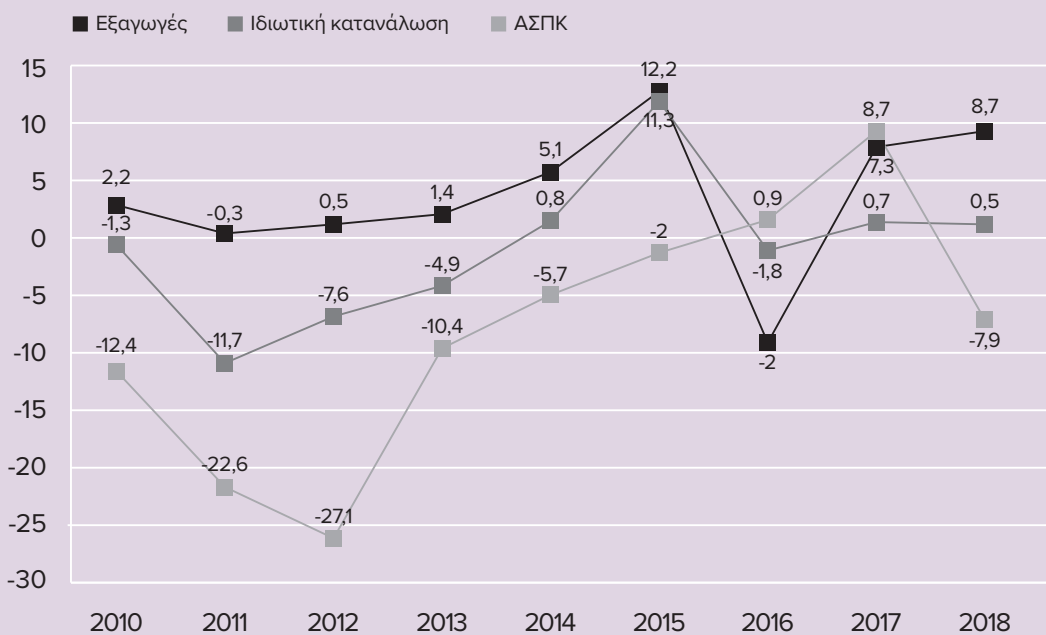
εξαμήνου σημειώθηκε η 2η μεγαλύτερη σε όγκο αύξηση των εξαγωγών αγαθών κι υπηρεσιών της τελευταίας τουλάχιστον δεκαετίας (8,7% έναντι 12,2% του 2015) με τις εξαγωγές αγαθών να αυξάνουν 8,7% και τις εξαγωγές υπηρεσιών 9% (βλέπε Διάγραμμα 1). Αντίστοιχα, οι εισαγωγές αγαθών κι υπηρεσιών του α' εξαμήνου αυξήθηκαν ετησίως σε όγκο μόλις 0,5% με τις εισαγωγές αγαθών να υποχωρούν κατά 2,3% (για 1η φορά μετά το 2013) και τις εισαγωγές υπηρεσιών να αυξάνουν 14% (η ισχυρότερη αύξηση από το 2008).

Θετική εξέλιξη κρίνεται η αύξηση του όγκου της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 0,5% στο εξάμηνο (1% στο β' τρίμηνο) η οποία, σε συνδυασμό με την αύξηση του όγκου λιανικών πωλήσεων κατά 1,7% και την αξιοσημείωτη άνοδο των εισαγωγών υπηρεσιών κατά 14,9% στο επτάμηνο, φαίνεται να οφείλεται στην ενισχυμένη δαπάνη των νοικοκυριών χαμηλού και μεσαίου κυρίως εισοδήματος (βλέπε, αύξηση κατανάλωσης διαρκών καταναλωτικών αγαθών, ετήσια αύξηση 28,7% της κυκλοφορίας νέων ΙΧ στο 9μηνο του 2018 και 15,5% αύξηση όγκου οικοδομικής δραστηριότητας στο εξάμηνο) που ανταποκρίθηκαν ταχύτερα στη βελτίωση του οικονομικού περιβάλλοντος και στην αποκλιμάκωση της αβεβαιότητας.

Από την άλλη, αρνητική εξέλιξη αποτελεί η ετήσια μείωση κατά 7,9% του όγκου των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου η οποία, ωστόσο, αποδίδεται σε μία μόνον κατηγορία επενδύσεων, το μεταφορικό εξοπλισμό (χωρίς αυτόν οι επενδύσεις αυξάνονται 6,9%) και σχετίζεται με τεχνικούς κυρίως παράγοντες (επίδραση βάσης), με συνέπεια να εκτιμάται πως δεν θα έχει συνέχεια ενώ θετικά θα συμβάλλει κι η εκτέλεση του ΠΔΕ το 70% του οποίου υλοποιείται (εμπειρική διαπίστωση για την περίοδο 2015-2017) το τελευταίο τρίμηνο του έτους (βλέπε Διάγραμμα 2).

Αντιθέτως, η βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης με

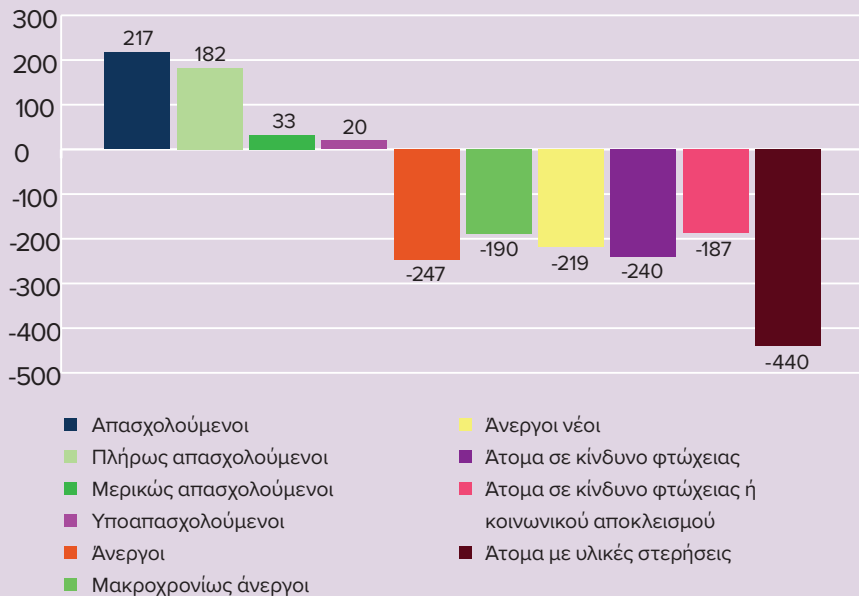
Δ2. Ετήσιες (%) μεταβολές βασικών συνιστωσών του ΑΕΠ

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

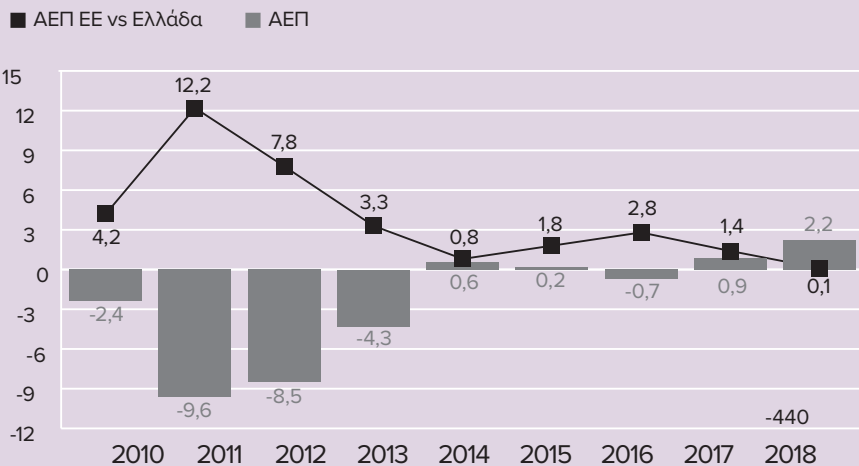
την υπέρβαση του στόχου για το πρωτογενές πλεόνασμα για τρίτη συνεχόμενη χρονιά το 2017 (3,9% του ΑΕΠ έναντι στόχου 1,75%), η αξιοσημείωτη βελτίωση όλων των οικονομικών δεικτών εμπιστοσύνης στο 9μηνο (ετήσια αύξηση 7,5% ο δείκτης οικονομικού κλίματος, 9,7% ο PMI και 32,5% ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης), η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης, η σταθερά υψηλή προσέλκυση ΞΑΕ, η ετήσια αύξηση της απασχόλησης κατά 1,7% το επτάμηνο¹, η μικρή αλλά αισθητή βελτίωση του δείκτη μισθών (2,5% περίπου σε πραγματικούς

Δ3. Μεταβολές πληθυσμού διαφόρων κοινωνικών κατηγοριών την 3ετία 2014-2017 (σε χιλιάδες)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Δ4. Απόκλιση μεταβολής ΑΕΠ α' 6μήνου μεταξύ ΕΕ19 και Ελλάδας (σε ποσοστιαίες μονάδες)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ και Eurostat

όρους) το ίδιο διάστημα και η μείωση των εισοδηματικών ανισοτήτων² (βλέπε Διάγραμμα 3) στη διάρκεια των τελευταίων τριών ετών, συνηγορούν υπέρ της αύξησης της ζήτησης, των επενδύσεων και της επίτευξης της επίσημης εκτίμησης για ρυθμό ανάπτυξης άνω του 2% το 2018.

¹ Με τον ρυθμό αυτό εκτιμάται πως το 2018 ο αριθμός των απασχολούμενων θα είναι αυξημένος κατά 290.000 συγκριτικά με το 2014.

² Μεταξύ 2014 και 2017 ο δείκτης ανισοκατανομής σε πεντημόρια μειώθηκε κατά 6,2% κι ο συντελεστής Gini κατά 3,2%, ενώ ο αριθμός των ατόμων που ζει σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας μειώθηκε κατά 143.000, ο αριθμός των ατόμων που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού μειώθηκε κατά 183.000, ο δε αριθμός των ατόμων με υλικές στερήσεις μειώθηκε κατά 440.000.

Τελευταίες αλλά σημαδιακές δύο επισημάνσεις για τις επιδόσεις του α' εξαμήνου 2018: πρώτο, η ανεργία για πρώτη φορά από τον Σεπτέμβριο 2011 έπεσε στο 19% (Ιούλιος 2018) και δεύτερο, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ για πρώτη φορά συνέκλινε απολύτως με αυτόν της ΕΕ-19 (βλέπε Διάγραμμα 4).

Για την πληρότητα της ανάλυσης πρέπει να σημειωθεί ότι η βελτίωση των εξαγωγών, η οποία συμπαρέσυρε και το σύνολο της οικονομίας είναι αποτέλεσμα και συντονισμένων δράσεων της ελληνικής Κυβέρνησης και του ΥΠΟΙΑΝ. Στο παρελθόν πέρα από κάποιες αποσπασματικές και ατελέσφορες προσπάθειες ανάπτυξης των εξαγωγών και της προσέλκυσης επενδύσεων δεν υπήρξε ποτέ κάποιο συνεκτικό σχέδιο δράσης, ενώ η έλλειψη επικοινωνίας, συνεργασίας και συντονισμού των εμπλεκόμενων δημόσιων φορέων ήταν κάτι πέραν από εμφανές. Για να ανατραπεί αυτή η κατάσταση εκπονήθηκε και υλοποιήθηκε οργανωμένο σχέδιο που μεταξύ άλλων περιλαμβάνει:

- i Την απρόσκοπτη συνεργασία και επικοινωνία με το ΥΠΕΞ και το Enterprise Greece με παράλληλη αναβάθμιση των αρμοδιοτήτων του δεύτερου.
- ii Τη σύσταση και λειτουργία (διυπουργικής) Επιτροπή Εξωστρέφειας, η οποία αποτελεί πυρήνα παραγωγής πολιτικής, προγραμματισμού και συντονισμού των δημόσιων δράσεων εξωστρέφειας.
- iii Αξιοποίηση διεθνών καλών πρακτικών μέσω Τεχνικής Υποστήριξης.
- iv Κατάρτιση μιας μεσοπρόθεσμης ολιστικής Στρατηγικής για τις εξαγωγές (για άμεσα αποτελέσματα).
- v Δημιουργία Κοινού Ημερολόγιου Δράσεων Εξωστρέφειας Υπουργείων και Φορέων.
- vi Υλοποίηση ενός Εθνικού Πληροφοριακού Συστήματος Προώθησης Εξαγωγών για την ποιοτική και τεκμηριωμένη πληροφόρηση προς υφιστάμενους και νέους εξαγωγείς (από κοινού με ΥΠΕΞ και Enterprise Greece).
- vii Διαμόρφωση Χάρτη Εξαγωγικών Προοπτικών σε παγκόσμια κλίμακα.
- viii Ουσιαστική επανεκκίνηση του Help-Desk Εξαγωγέων του Enterprise Greece.

Αύξηση των εξωγενών κινδύνων

Την ίδια περίοδο που η οικονομική ανάκαμψη στην Ελλάδα κερδίζει έδαφος και ισχύ προκαλώντας αισιοδοξία τουλάχιστον για τις βραχυχρόνιες εξελίξεις, ο διεθνής περίγυρος γίνεται ολοένα και πιο ρευστός και αβέβαιος. Οι βασικοί παράγοντες είναι οι εξής:

- i** Ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας και η αύξηση του προστατευτισμού στις ΗΠΑ που τείνει να παρασύρει και άλλες μεγάλες οικονομίες σε μέτρα οικονομικής περιχαράκωσης ή και εξαγωγής προβλημάτων σε τρίτους.
- ii** Το τέλος της υποστηρικτικής νομισματικής πολιτικής, η οποία ασκήθηκε μετά το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης το 2008 από τη Fed και άλλες κεντρικές τράπεζες, με την αύξηση των επιτοκίων και τον περιορισμό της πολιτικής της ποσοτικής χαλάρωσης (QE).
- iii** Η αύξηση της τιμής του πετρελαίου σαν αποτέλεσμα της συγκράτησης της προσφοράς από τις χώρες παραγωγής του ΟΠΕΚ μετά τις κυρώσεις κατά του Ιράν. Από το Φεβρουάριο ως και το Σεπτέμβριο 2018 η τιμή του πετρελαίου σημειώνει άνοδο 28% (WTI) ως και 34% (Brent) με το τελευταίο να φθάνει τα 83 δολ. και προβλέψεις να το ανεβάζουν στα 100 δολ. ως τα τέλη του έτους.
- iv** Η νέα υπερτίμηση των αγορών περιουσιακών στοιχείων (μετοχών, ομολόγων και ακινήτων) και

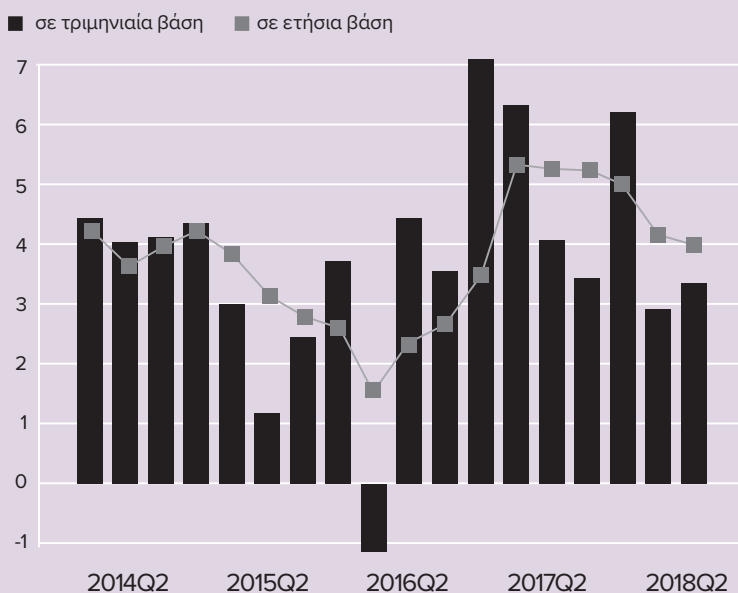
τα νέα πολύ υψηλότερα επίπεδα χρέους που έχουν δημιουργηθεί συγκριτικά με αυτά της κρίσης του 2007-2008 προκειμένου να υπάρξει αυτή η μέτρια ανάπτυξη των τελευταίων ετών.

- v** Η νέα κρίση αναδυόμενων αγορών όπου σημειώνονται εκροές κεφαλαίων και νομισματικές υποτιμήσεις με αποσταθεροποιητικές επιπτώσεις στις αγορές κεφαλαίου.
- vi** Η ένταση με αφορμή την Ιταλία, που σε συνδυασμό με το Brexit, τη διαχείριση των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών και τις επιπτώσεις από τις πολιτικές της λιτότητας, ασκούν πιέσεις στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα.
- vii** Οι κλιμακούμενες γεωπολιτικές εντάσεις στην Μ. Ανατολή κι όχι μόνον εντείνουν το κλίμα αβεβαιότητας.

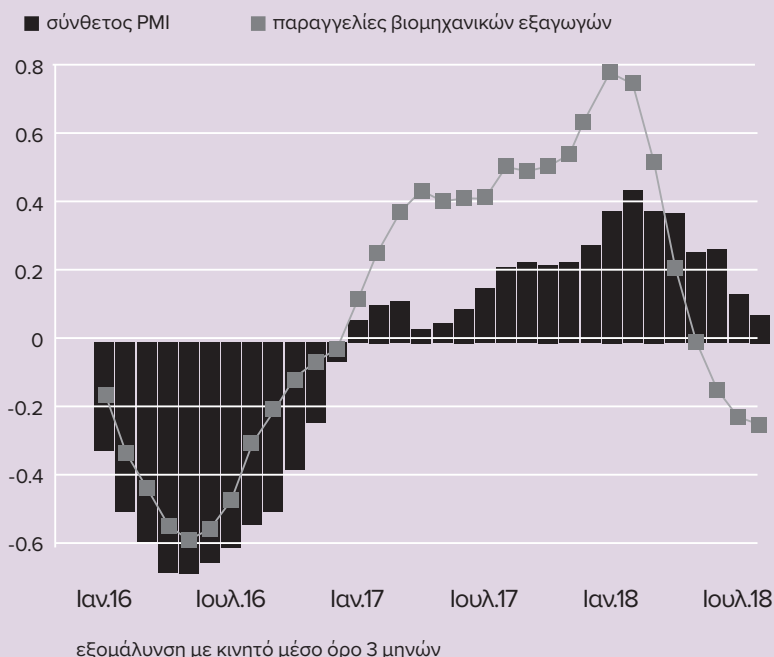
Για όλους αυτούς τους λόγους ο ΟΟΣΑ στις τελευταίες προβλέψεις του εκτιμά πως η παγκόσμια οικονομία έχει φθάσει σε σημείο κορύφωσης και αναμένει εφεξής επιβράδυνση των ρυθμών ανάπτυξης την προσεχή διετία ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες οικονομίες (βλέπε Διάγραμμα 5). Κάτι που ήδη παρατηρείται στην Ευρώπη με το δείκτη PMI να έχει από την αρχή του έτους καθοδική τροχιά, αντίθετα με την πορεία του στην Ελλάδα που είναι ανοδική. Το πρόβλημα της παγκόσμιας οικονομίας, εν τούτοις, ίσως δεν βρίσκεται τόσο στη μέτρια και επιβραδυνόμενη ανάπτυξη, αλλά εν τέλει στο ότι η τελευταία βασίστηκε στη μεγάλη αύξηση του όγκου του χρέους, το οποίο παγκοσμίως ανήλθε στα 250 τρισ. δολ. (τρεις φορές υψηλότερο της παγκόσμιας παραγωγής) από 142 τρισ. που ήταν μία δεκαετία πρωτότερα.

Δ5. Εξέλιξη Παγκόσμιου Εμπορίου, Βιομηχανικής Παραγωγής και Παραγγελιών

Αύξηση όγκου παγκόσμιου εμπορίου σε αγαθά και υπηρεσίες

Επιβράδυνση των νέων παραγγελιών

Πηγή: OECD, Interim Economic Outlook, 20/9/2018

Δημιουργία νέου παραγωγικού μοντέλου στην οικονομία

Η μεν ελληνική οικονομία σταθερά ανακάμπτει, οι δε συνθήκες στις διεθνείς αγορές και στις γειτονικές χώρες δημιουργούν εξωγενείς προκλήσεις στο δρόμο πλήρους ανάκαμψης της χώρας από την κρίση. Για την αντιμετώπισή τους η Ελλάδα χρειάζεται να διευρύνει την παραγωγική της βάση τόσο από πλευράς κεφαλαίου και τεχνολογίας (επενδύσεις) όσο και από πλευράς εργασίας (απασχόληση).

Η διεύρυνση της παραγωγικής βάσης είναι μία μακρόχρονη διαδικασία που συναρτάται προς την αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος της οικονομίας, δηλαδή με την ενίσχυση των επενδύσεων, των εξαγωγών, της υποκατάστασης εισαγωγών, της επιχειρηματικότητας, της αύξησης της προστιθέμενης αξίας και της καινοτομίας, της ενίσχυσης της έρευνας και της σύνδεσής της με την παραγωγή, την αύξηση του ειδικού βάρους των παραγωγικών τομέων (βιομηχανία, γεωργία) στη σύνθεση του ΑΕΠ. Για την πορεία στο νέο παραγωγικό μοντέλο είναι κρίσιμη η ύπαρξη, για πρώτη φορά, ενός ολοκληρωμένου σχεδίου, της Ολιστικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής. Στην κατεύθυνση αυτή το ΥΠΟΙΑΝ εξειδικεύει και υλοποιεί πολιτικές, τόσο σε επίπεδο εξατομικευμένης υποστήριξης της επιχειρηματικής ανάπτυξης όσο και σε κλαδικό και τομεακό επίπεδο. Έτσι, για την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις εφαρμόζονται τα εξής:

- i Σχεδίαση και υλοποίηση του Εξωδικαστικού Μηχανισμού.
- ii Εξειδικευμένη υποστήριξη για υγιείς επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις που εξέρχονται από το στάδιο της εξυγίανσης.
- iii Συγκρότηση Δικτύου Υποστήριξης, Ανάπτυξης και Μετασχηματισμού ΜΜΕ.
- iv Δημιουργία Κέντρων Υποστήριξης Επιχειρήσεων (Κ.Υ.ΕΠΙΧ).
- v Διευκόλυνση επιχειρήσεων για την ταχεία ολοκλήρωση διοικητικών διαδικασιών.

Περαιτέρω στο άμεσο μέλλον αναμένεται να αναπτυχθούν Δράσεις για τη Δεύτερη Ευκαιρία σε επιχειρήσεις και επιχειρηματίες, να υποστηριχθούν χρηματοδοτικά αναδιρθρώσεις (Ταμείο «Αναδιάρθρωσης Επιχειρήσεων» ύψους 300 εκ. ευρώ) και να ενεργοποιηθεί ο θεσμός των Κέντρων Υποστήριξης Επιχειρήσεων (Κ.Υ.ΕΠΙΧ.) εντός των Επιμελητηρίων.

Τέλος, για την αντιμετώπιση της έλλειψης υποστηρικτικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότη-

τας των ΜμΕ, το ΥΠΟΙΑΝ σε συνεργασία με τα επιμελητήρια και τους κοινωνικούς εταίρους σχεδιάζει Δίκτυο Υποστήριξης, Ανάπτυξης και Μετασχηματισμού Επιχειρήσεων, το οποίο καλύπτει πέντε βασικές λειτουργικές ανάγκες: αξιοποίηση χρηματοδοτικών ευκαιριών, καινοτομία και οργάνωση, δικτύωση και συνέργειες, διεθνοποίηση-εξωστρέφεια και εκπαίδευση.

Όσον αφορά την υποστήριξη κλάδων και τομέων παράγωγης η προηγούμενη απουσία οργάνων διαβούλευσης με τους παραγωγικούς φορείς και από κοινού σχεδιασμού πολιτικών για στρατηγικούς τομείς της οικονομίας αφενός επιχειρήθηκε να αντιμετωπισθεί με τα Περιφερειακά Αναπτυξιακά Συνέδρια, τα οποία συνέβαλαν ουσιαστικά στην εκπόνηση της Αναπτυξιακής Στρατηγικής, αφετέρου καλύπτεται από τις εξής σταθερές δράσεις:

- i Υλοποίηση του Φόρουμ Βιομηχανίας για την υποστήριξη των κοινωνικών και παραγωγικών φορέων με διάφορες θεματικές (χρηματοδότηση, καινοτομία, ενέργεια, inter alia) για την υποστήριξη των επιχειρήσεων και της μεταποίησης.
- ii Δημιουργία του φόρουμ «ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ και ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ».
- iii Εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίου δράσης για τη φαρμακοβιομηχανία.
- iv Ίδρυση του Εθνικού Συμβουλίου Παραγωγικότητας.
- v Τα κλειστά Ναυπηγεία με πολλά οφειλόμενα στους εργαζομένους μετατρέπονται σταδιακά σε μοχλό της παραγωγικής ανασυγκρότησης.

Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι για πρώτη φορά υπάρχει και υλοποιείται ένα ολοκλη-

ρωμένο σχέδιο δράσης για την καινοτομική επιχειρηματικότητα, το οποίο μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τις εξής δράσεις:

i Δημιουργία Μητρώου Δομών Στήριξης της Επιχειρηματικότητας (Θερμοκοιτίδες, Επιταχυντές, Χώροι Συνεργασίας, Τεχνολογικά Πάρκα).

ii Ανάπτυξη θερμοκοιτίδων και της καθιέρωσής τους ως μηχανισμούς «επιχειρηματικής ανακάλυψης» και αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων.

iii Σχέδιο για την 4η Βιομηχανική Επανάσταση.

iv Ταμείο «4ης Βιομηχανικής Επανάστασης» συνολικού Επενδυτικού Κεφαλαίου (δημόσιο και ιδιωτικό) ύψους 80 εκ. ευρώ για επενδύσεις σε νέες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις κλάδων όπως ρομποτική, τεχνητή νοημοσύνη, ψηφιοποίηση, inter alia.

Αυτή η διαδικασία είναι ακόμη στα πρώτα της βήματα, έχει όμως ήδη αρχίσει να αποδίδει καρπούς όπως μαρτυρούν οι εξελίξεις των τελευταίων ετών:

i Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σαν ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκαν από 11,5% το 2014-2015 σε 12,6% το 2017.

ii Ο δείκτης περιοριστικών ρυθμίσεων για ΞΑΕ μειώθηκε κατά 40% περίπου την περίοδο 2006-2016 με συνέπεια η Ελλάδα να βρίσκεται σήμερα 50% χαμηλότερα του μέσου όρου των χωρών του ΟΟΣΑ σε τέτοιες ρυθμίσεις.

iii Οι εξαγωγές αγαθών κι υπηρεσιών σαν ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκαν από 19% το 2009 σε 33,2% το 2017. Επίσης, οι εξαγωγές αγαθών σταθερά υπερβαίνουν τις εξαγωγές υπηρεσιών από το 2012 και μετά.

iv Οι υψηλής τεχνολογίας εξαγωγές ως ποσοστό των βιομηχανικών εξαγωγών αυξήθηκαν από 7,4% το 2008 σε 11,4% το 2016.

v Η μεταποίηση σαν ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκε από 7,6% το 2009 σε 8,9% το 2017 και από το 2015 ως τον Ιούλιο 2018 σημειώνει αύξηση όγκου 12%, ενώ το τελευταίο 12μηνο οι δείκτες PMI σε Ελλάδα κι Ευρωζώνη ακολουθούν αντίστροφη πορεία (βλέπε Διάγραμμα 6).

vi Η γεωργία σαν ποσοστό στο ΑΕΠ αυξήθηκε από 2,8% το 2008 σε 3,5% το 2017.

vii Το ποσοστό απασχόλησης εργατικού δυναμικού αυξήθηκε από 73,5% το 2014 σε 78,6% το 2017 και 79,9% το α' εξάμηνο 2018. Αντίστοιχα το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε από 26,5% σε 21,5% και 20,1% (κάμψη 6,4 ποσοστιαίων μονάδων).

viii Οι δαπάνες για έρευνα & ανάπτυξη ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκαν από 0,58% το 2007 σε 1,14% το 2017 (ΕΚΤ).

ix Το χρέος του ιδιωτικού τομέα ως ποσοστό στο ΑΕΠ μειώθηκε από 131,5% το 2012 σε 118,7% το 2017.

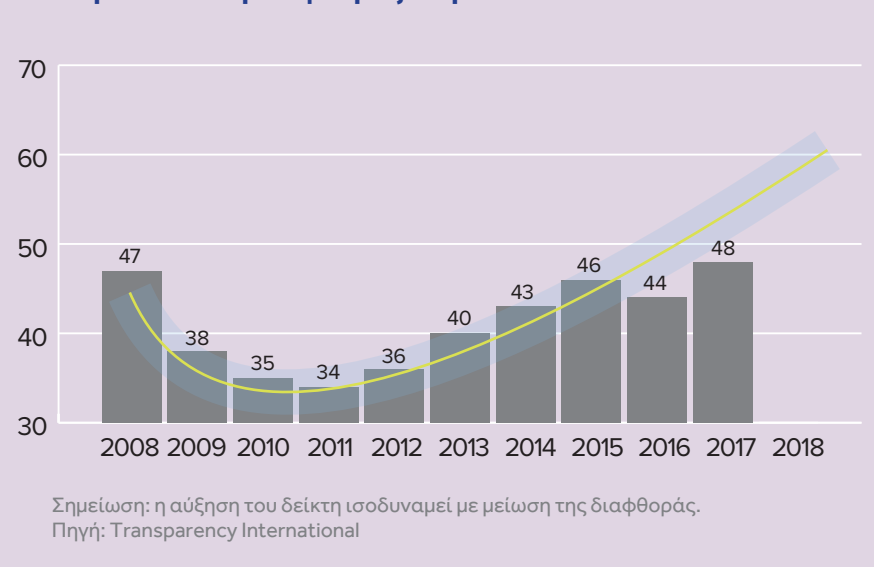
x Τα νοικοκυριά με πρόσβαση στο ίντερνετ από 25% το 2007 ανήλθαν σε 71% το 2017, ενώ τα νοικοκυριά που χρησιμοποιούν το ίντερνετ για παραγγελίες αγαθών/υπηρεσιών από 8% το 2007 ανήλθαν σε 32% το 2017 και αυτά που το χρησιμοποιούν για συναλλαγές με το Δημόσιο από 13% το 2007 ανήλθαν σε 47% το 2017.

xi Αντίστοιχα οι επιχειρήσεις που δέχονται παραγγελίες στο ίντερνετ από 6% το 2007 αυξήθηκαν σε 11% το 2017, ενώ αυτές που έχουν ευρυζωνική πρόσβαση από 72% το 2007 ανήλθαν σε 85% το 2017.

xii Οι καθαρές συστάσεις επιχειρήσεων το 9μηνο 2018 ανήλθαν σε 12.116 έναντι 5.397 την ίδια περίοδο του 2017 και 1.855 αντίστοιχα το 2014 (αύξηση 124% και 553% αντίστοιχα).

xiii Με σταθερά καλό ρυθμό κινούνται για 3η συνεχόμενη χρονιά οι εισηγμένες στο ΧΑ, αφού σύμφωνα με τα δημοσιοποιημένα μεγέθη της χρήσης του πρώτου εξαμήνου 2018 για 161 εταιρίες, ο κύκλος εργασιών και τα EBITDA εμφανίζουν άνοδο 8% περίπου, ενώ τα καθαρά κέρδη 22,5%. Ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός για την αγορά είναι ότι από το σύνολο των εταιριών το 64% είναι κερδοφόρο.

Δ7. Πορεία δείκτη διαφθοράς στην Ελλάδα

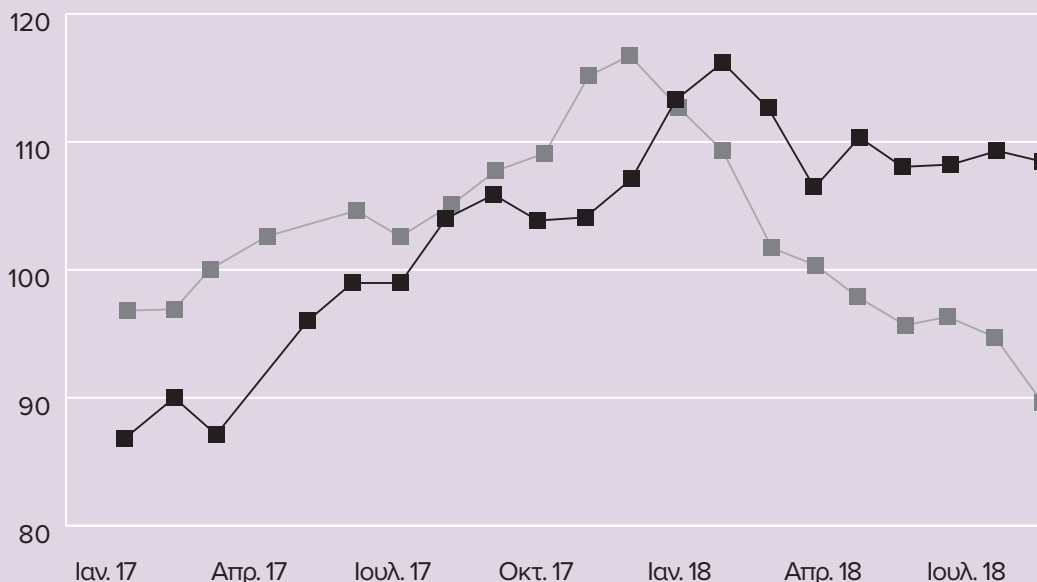
xiv Σύμφωνα με το δείκτη διαφθοράς του διεθνούς οργανισμού Transparency International –ο οποίος μετρά το σχετικό δείκτη για όλες τις χώρες εδώ και πολλά χρόνια -και αντίθετα με πρόσφατες εκτιμήσεις του ΣΕΒ (εβδομαδιαίο δελτίο 4/10/018) για αύξηση της διαφθοράς στην Ελλάδα, η διαφθορά στο Δημόσιο μειώθηκε κατά 41% την περίοδο 2011-2017 (βλέπε Διάγραμμα 7).

xv Στη διάρκεια της τελευταίας τριετίας επιβραδύνθηκε αισθητά το brain drain, ενώ μειώθηκε η αδήλωτη εργασία κατά το 1/3 περίπου (για τις δράσεις του ΥΠΟΙΑΝ, βλέπε το Πλαίσιο 1).

Δ6. Δείκτες PMI και βιομηχανικής παραγωγής Ελλάδας και ΕΕ19

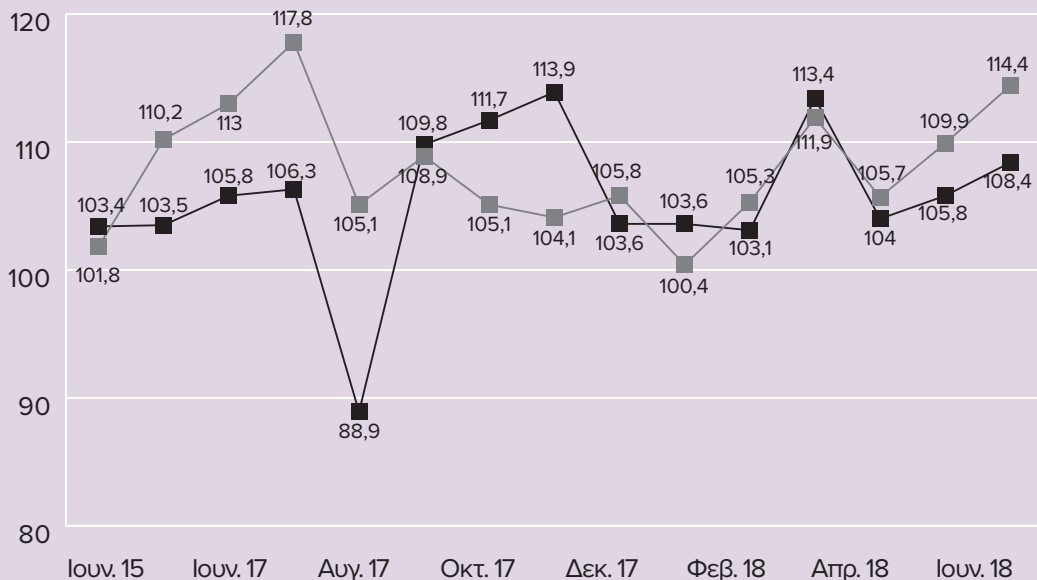
Δείκτης PMI

■ Ελλάδα ■ ΕΕ19

Δείκτης βιομηχανικής παραγωγής

■ Ελλάδα ■ ΕΕ19

Πλαίσιο 1. Αναστροφή του Brain drain

- » Η κρίση, προκάλεσε τη φυγή σημαντικού τμήματος του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Για αυτό το σκοπό το ΥΠΟΑΙΑΝ δημιούργησε ένα πλαίσιο δράσεων για την αντιμετώπιση του φαινομένου:
- » Παροχή κινήτρων με επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης (Νέος Αναπτυξιακός Νόμος, αναπροσανατολισμός πολιτικών ΕΣΠΑ κλπ.)
- » Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και στήριξη προς τις Νεοφυείς Επιχειρήσεις, την Ε&Α σε επιχειρήσεις, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα στα Πανεπιστήμια.
- » Στήριξη της Ακαδημαϊκής και Ερευνητικής Αριστείας μέσω των υποτροφιών ΙΚΥ και ΕΛΙΔΕΚ υποψηφίων διδασκόντων και μεταδιδασκόντων, των νέων προσλήψεων στα ΑΕΙ/ ΤΕΙ και ερευνητικά κέντρα, την απόκτηση ακαδημαϊκής εμπειρίας από νέους διδάκτορες.
- » Δημιουργία της πρωτοβουλίας «ΓΕΦΥΡΕΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ». Η ηλεκτρονική αυτή πλατφόρμα προσφέρει πληθώρα επιλογών στον Έλληνα του εξωτερικού, όπως η ανάθεση υπεργολαβίας σε άτομο ή επιχείρηση στην Ελλάδα, η συνεργασία με ελληνική επιχείρηση για πώληση προϊόντων της διεθνώς, η προώθηση της συνεργασίας αυτοαπασχολούμενου ή επιχείρησης στην Ελλάδα με επιχείρηση εξωτερικού, η δημιουργία επιχείρησης στην Ελλάδα, η λειτουργία με το ρόλο του μέντορα / business angel για την υποβοήθηση νεοφυούς επιχείρησης στην Ελλάδα.

Στην παραπάνω πορεία μετασχηματισμού του παραγωγικού υποδείγματος συμβάλλει ουσιαστικά η δημοσιονομική σταθεροποίηση και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με την κατά προσέγγιση εξάλειψη των δίδυμων ελλειμμάτων, η μείωση των «κόκκινων δανείων» και του ακριβού δανεισμού των τραπεζών (ΕΛΑ), η βελτίωση της κατάστασης στην αγορά εργασίας, όπως επίσης η μείωση των εισοδηματικών ανισοτήτων και της φτώχειας (-240.000 άτομα την τριετία 2015-2017) που μαζί με την αύξηση της απασχόλησης ενισχύουν την κοινωνική συνοχή (βλέπε Διάγραμμα 8).

Δ8. Έλληνες σε κίνδυνο φτώχειας (σε χιλιάδες)

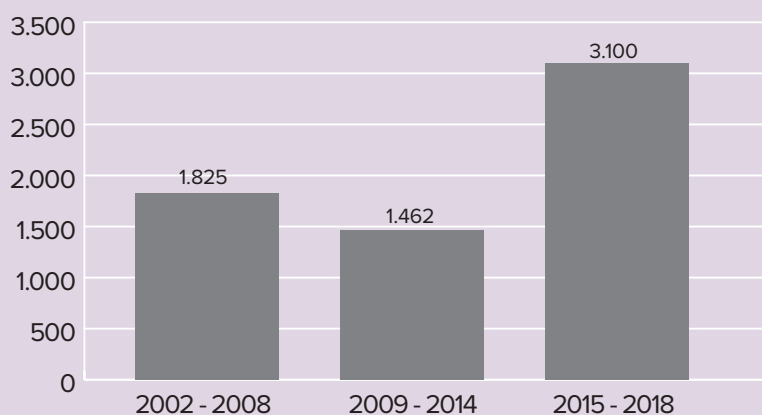
Πηγή: Eurostat

Προσέλκυση και συγκράτηση ΞΑΕ

Την τελευταία τριετία έχει σημειωθεί εκρηκτική άνοδος των ΞΑΕ (βλέπε Διάγραμμα 9). Συγκεκριμένα από τα 1.825 εκ. ευρώ της επταετίας 2002-2008 και τα 1.462 της εξαετίας 2009-2014 οδηγηθήκαμε για την τετραετία 2015-2018 στο αισθητά βελτιωμένο επίπεδο των 3.100 εκ. ευρώ περίπου.

Δ9. Μέσοι ετήσιοι όροι Εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων (εκ. ευρώ)

Πηγή: ΤτΕ

Αυτή η αύξηση των ΞΑΕ, πέρα από την προαναφερθείσα αλλαγή του οικονομικού κλίματος και του αισθήματος ασφάλειας που έχει δημιουργηθεί για τους ξένους επενδυτές, οφείλεται στις στοχευμένες δράσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης. Έτσι, εκτός από την, εν εξελίξει, συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα για τη βελτίωση του συστήματος προσέλκυσης και συγκράτησης ΞΑΕ, το ΥΠΟΙΑΝ προχώρησε στις ακόλουθες πρωτοβουλίες ενίσχυσης της εξωστρέφειας:

- i Διοργάνωση αποστολών στο εξωτερικό και διεθνή επενδυτικά φόρα στην Ελλάδα με σκοπό την ενημέρωση άνω των 1.500 επενδυτών.
- ii Απαντήθηκαν πάνω από 500 ερωτήματα στο Front Office του οργανισμού Enterprise Greece σε σχέση με επενδύσεις στη χώρα.
- iii Ωρίμανση επενδυτικού ενδιαφέροντος διεθνών επενδυτών με αποστολή 15 ολοκληρωμένων επενδυτικών προτάσεων.
- iv Επίσης προβάλλονται στοχευμένα επενδυτικές ευκαιρίες για την προσέλκυση εταιρειών ενδοομιλικών υπηρεσιών.

v Δρομολογείται η ανάληψη ενεργειών για τη βελτίωση των κινήτρων και προϋποθέσεων λειτουργίας εταιριών ενδοομιλικών υπηρεσιών στην Ελλάδα.

vi Σχέδιο Δράσης με τη Λ. Δ. Κίνας για την υλοποίηση έργων και την προσέλκυση επενδύσεων από την Κίνα.

Τέλος, δεδομένου ότι υπήρχε περιορισμένο ενδιαφέρον για τα κέντρα παροχής ενδοομιλικών υπηρεσιών (λιγότερες από 10 κατ' έτος όλη την προηγούμενη δεκαετία), το ΥΠΟΙΑΝ τροποποίησε τη νομοθεσία, πρόβαλε τα καθεστώτα προσέλκυσης ξένων κεφαλαίων, ανέπτυξε ολοκληρωμένο και σύγχρονο πληροφοριακό σύστημα, και τροποποίησε το Ν. 3427/2005 για τη δημιουργία καθεστώτος ενίσχυσης σε εταιρείες που εγκαθίστανται στην Ελλάδα με σκοπό την παροχή ενδοομιλικών υπηρεσιών. Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν, έπειτα από μια σταθερά φθίνουσα πορεία, το 2017 να αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των εταιριών παροχής ενδοομιλικών υπηρεσιών που εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα φτάνοντας τις 22.

Σταδιακή εξομάλυνση των συνθηκών χρηματοδότησης

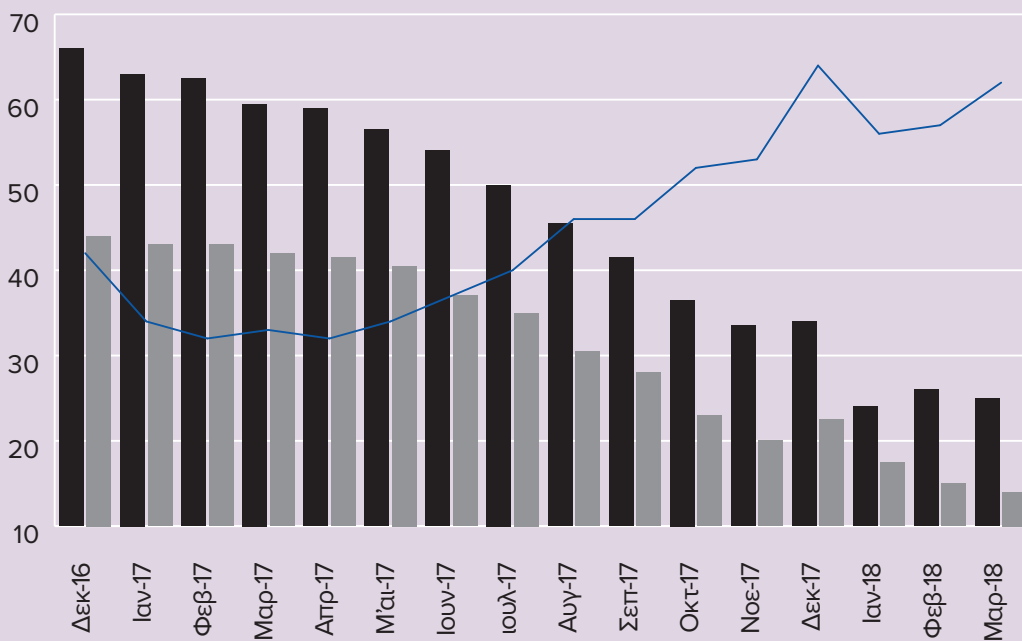
Με δεδομένο ότι οι εσωτερικές αποταμιεύσεις δεν επαρκούν για την κάλυψη των μεγάλων, μετά τη μακρόχρονη περίοδο ύφεσης/αποεπένδυσης, επενδυτικών αναγκών της ελληνικής οικονομίας, είναι απαραίτητη η αποκατάσταση συνθηκών κανονικής τραπεζικής πίστωσης με την ενίσχυση της ανάπτυξης, την επίλυση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και τη βελτίωση της πρόσβασης των εταιρειών και τραπεζών στις κεφαλαιαγορές.

Το 2017, η εξάρτηση των ελληνικών τραπεζών από το μηχανισμό έκτακτης ρευστότητας (ELA) μειώθηκε σημαντικά, ενώ υπήρξε περαιτέρω χαλάρωση των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων και εφαρμογή διαρθρωτικών εργαλείων για την αντιμετώπιση του υψηλού αποθέματος μη εξυπηρετούμενων δανείων (πλειστηριασμοί, εξωδικαστικός μηχανισμός διακανονισμού χρεών, χορήγηση αδειών διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων).

Το 2018, οι χρηματοοικονομικές συνθήκες ήδη βελτιώνονται περαιτέρω μολονότι ο ετήσιος ρυθμός χορηγήσεων προς τον ιδιωτικό τομέα παραμένει αρνητικός (-1,1% το 8μηνο) με εξαίρεση τη βιομηχανία και τον τουρισμό. Η εξάρτηση των τραπεζών από τον ELA έχει μειωθεί στο ελάχιστο, ενώ ορίστηκε ανώτατο όριο για τις ελληνικές τράπεζες από την ΕΚΤ τα 5,0 δισ. ευρώ. Η μείωση αυτή, σε συνδυασμό με την κατάργηση των κεφαλαιακών ελέγχων στις εγχώριες συναλλαγές, αντανακλά τη συνεχή βελτίωση της κατάστασης ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών, λαμβανομένων υπόψη των ροών που προέρχονται από καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα (τον Αύγουστο αυξήθηκαν ετησίως 7,3% φθάνοντας τα 132 δισ. περίπου) και από την πρόσβαση των τραπεζών στις χρηματοπιστωτικές αγορές (βλέπε Διάγραμμα 10). Η φθίνουσα τάση των επιπέδων τραπεζικών καταθέσεων που καταγράφηκαν από το 2012 φαίνεται να έχει σταματήσει από τα μέσα του 2017. Συνολικά, οι καταθέσεις του εγχώριου μη χρηματοπιστωτικού ιδιωτικού τομέα στις ελληνικές τράπεζες αυξήθηκαν κατά 11 δισ. ευρώ μετα-

Δ10. Χρηματοδότηση του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος μέσω του Ευρωσυστήματος

- Χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα (αριστερή κλίμακα)
- εκ της οποίας ELA (αριστερή κλίμακα)
- Καταθέσεις πελατών (δεξιά κλίμακα)

Πηγή: ΤτΕ

ξύ Ιουλίου 2015 και Ιουλίου 2018 ενώ οι συνολικές καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 18 δισ. ευρώ. Τα μέσα τραπεζικά επιτόκια δανεισμού σε επιχειρήσεις παρομοίως υποχωρούν προς νέα χαμηλά.

Στην αποκατάσταση ομαλών συνθηκών χρηματοδότησης και αύξησης του ΑΕΠ καταλυτικός παράγοντας είναι η μείωση του ιδιωτικού χρέους καθώς συμβάλλει στην τόνωση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων μέσω της αποδέσμευσης χρηματοδοτικών πόρων. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, μέχρι το Δεκέμβριο του 2019, οι ελληνικές τράπεζες στοχεύουν σε μείωση κατά 37% του αποθέματος μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (ΜΕΑ) τους σε σχέση με τον Ιούνιο του 2017, δηλαδή συνολική μείωση κατά 37,2 δισ. ευρώ. Στα τέλη Ιουνίου 2018, τα ΜΕΑ είχαν μειωθεί κατά 13% φτάνοντας τα 88,6 δισ. ευρώ ή το 47,6% των συνολικών ανοιγμάτων (βλέπε Διάγραμμα 11).

Συνολικά, το 12μηνο Ιουνίου 2017-2018 τα ΜΕΑ μειώθηκαν 13,2 δισ. ευρώ, όμως μέχρι τέλη 2019 πρέπει να μειωθούν επιπλέον κατά 24 δισ. τουλάχιστον προκειμένου να περιοριστούν στα 64,6 δισ. ευρώ που είναι ο επίσημος στόχος. Αυτό σημαίνει μία διπλάσια σχεδόν προσπάθεια προσαρμογής/απομόχλευσης που με την ενίσχυση των

ρυθμών ανάπτυξης και την παράλληλη επιτάχυνση των διαδικασιών εξορθολογισμού των τραπεζικών ισολογισμών μπορεί να αποδώσει. Πρόκειται για μία παράλληλη διαδικασία που θα δώσει τη δυνατότητα στις τράπεζες να βγουν με αυξημένες δυνατότητες στις αγορές προκειμένου να ενισχύσουν τις κεφαλαιακές ανάγκες που δημιουργούν παρόμοιες απότομες και επώδυνες προσαρμογές.

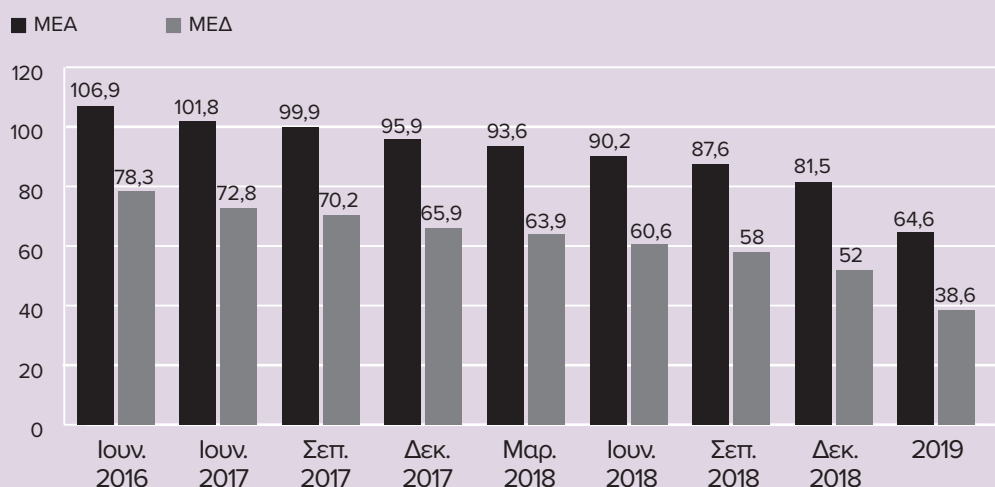
Ήδη στον τραπεζικό τομέα εφαρμόζεται μια στρατηγική επίλυσης των ΜΕΑ/ΜΕΔ που περιλαμβάνει τη νομοθεσία περί αφερεγγυότητας, ένα μηχανισμό εξωδικαστικής ρύθμισης και μια πλατφόρμα ηλεκτρονικών πλειστηριασμών. Παράλληλα, σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται ο ψηφιακός μετασχηματισμός των τραπεζών.

Επιπλέον, για τη βελτίωση των όρων χρηματοδότησης της οικονομίας κρίσιμη είναι η πλήρης αξιοποίηση τόσο των διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ όσο και των χρηματοδοτικών πόρων που παρέχονται από την ΕΤΕπ, το ΕΤΑΕ (EIF), την ΕΤΑΑ (EBRD) και το Ταμείο για τις Επιχειρήσεις και την Ανάπτυξη. Τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που ενεργοποιεί η κυβέρνηση ύψους 7,5-8 δισ. ευρώ, θα μπορέσουν να δώσουν περαιτέρω ώθηση στη δυναμική της βελτίωσης της ρευστότητας και της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.

Τέλος, ευνοϊκή για τη ρευστότητα της πραγματικής οικονομίας είναι η μείωση των ληξιπρόθεσμων οφειλών της ΓΚ προς τον ιδιωτικό τομέα. Σύμφωνα με το ΜΠΔΣ 2019-2022, μέχρι το τέλος Μαρτίου 2018 είχαν επιστραφεί περίπου 3,7 δισ. ευρώ οφειλών της ΓΚ στον ιδιωτικό τομέα. Τον Ιούλιο του 2018, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του δημοσίου ανέρχονταν σε 2,7 δισ. ευρώ. Στο πλαίσιο του προγράμματος εκκαθάρισης οφειλών, η Ελλάδα επιδιώκει να έχει εξαλείψει όλα τα ληξιπρόθεσμα που δεν υπόκεινται σε δικαστική διαμάχη το συντομότερο δυνατό.

Συνοψίζοντας, η κεφαλαιακή ενίσχυση των τραπεζών, η επιτυχής ολοκλήρωση του προγράμματος και η σταδιακή κατάργηση των κεφαλαιακών περιορισμών αποτελούν σημαντικά βήματα για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα και την ανάκτηση τραπεζικών καταθέσεων. Η ρευστότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων βελτιώνεται, οι καταθέσεις επιστρέφουν και το 2019 θα είναι η πρώτη χρονιά πιστωτικής επέκτασης σε ό,τι αφορά στα επιχειρηματικά δάνεια. Η αναμενόμενη ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας και η επιβεβλημένη πρόοδος στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων θα πρέπει να ενισχύσουν περαιτέρω την καταθετική βάση των τραπεζών, τη ρευστότητά τους και τελικά να έχουν θετικό αντίκτυπο στη χρηματοδότηση της οικονομικής δραστηριότητας.

Δ11. Εξέλιξη ΜΕΑ και ΜΕΔ βάσει στόχων (σε δισ. ευρώ)

Πηγή: ΤτΕ

Επιστροφή στην «κανονικότητα» και έξοδος στις αγορές

Όλες αυτές οι θετικές εξελίξεις σε παραγωγικό, κοινωνικό, δημοσιονομικό και χρηματοπιστωτικό επίπεδο συναποτελούν την επιστροφή της οικονομίας σε πιο ομαλές συνθήκες λειτουργίας. Αυτό, δηλαδή, που αποκλήθηκε επιστροφή στην κανονικότητα, αλλά δεν έχει καμία σχέση με την επιστροφή στην «κανονικότητα» του παρελθόντος. Η οποία ούτε δυνατή ούτε επιθυμητή είναι γιατί περιλάμβανε όλα εκείνα τα στοιχεία που τελικά πυροδότησαν την πρωτοφανή στα ιστορικά χρονικά οικονομική κρίση.

Η επιστροφή στη νέα κανονικότητα προϋποθέτει την ανάκτηση της εμπιστοσύνης θεσμών, αγορών και πολιτών στο ότι η οικονομία βρίσκεται στο σωστό δρόμο για το σχηματισμό ενός βιώσιμου, δίκαιου κι ανταγωνιστικού παραγωγικού υποδείγματος ικανού να συμπεριλάβει όλη την κοινωνία. Αποτελεί συνεπώς μία διαδικασία, η οποία έχει ξεκινήσει με την ανάκαμψη της οικονομίας, τη μεταρρύθμιση των δομών της, τον επαναπατρισμό των ιδιωτικών καταθέσεων, τον ταυτόχρονο περιορισμό των τραπεζικών ανοιγμάτων, την υποχώρηση του brain drain, τη μείωση της ανεργίας και της φτώχειας, την έξοδο από τα Μνημόνια, τη ρύθμιση του δημόσιου χρέους και τη σταδιακή όσο κι επιλεκτική χρονικά επιστροφή στις αγορές.

Χωρίς να υποτιμούμε τη σοβαρότητα των εξωτερικών και εσωτερικών προκλήσεων, τόσο η οικοδόμηση της εμπιστοσύνης στη νέα παραγωγική οικονομία που κτίζεται όσο και η εξομάλυνση των συνθηκών λειτουργίας της βαίνουν βελτιούμενες, όπως μαρτυρούν δείκτες και οικονομικά μεγέθη, και εμπνέουν αισιοδοξία για το μέλλον. Η αισιοδοξία αυτή μάλιστα ενισχύεται και από παγκόσμιες πρωτιές που αρχίζει να καταλαμβάνει η χώρα σε τομείς που σχετίζονται με τις προκλήσεις του μέλλοντος όπως η ψηφιοποίηση και η λεγόμενη Βιομηχανική Επανάσταση 4.0.

e-ΥΜΣ: Μια Ελληνική Παγκόσμια Πρωτοτυπία

Η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή σε συνεργασία με την Κεντρική Υπηρεσία ΓΕΜΗ της Κ.Ε.Ε.Ε. έθεσαν από 22/07/2018 σε εφαρμογή την πρώτη ολοκληρωμένη Υπηρεσία Σύστασης Εταιρείας (e-ΥΜΣ) για την οποία δεν απαιτείται η προσκόμιση απολύτως καμίας αίτησης, δήλωσης ή βεβαίωσης από τον ενδιαφερόμενο για σύσταση εταιρείας.

Η ιδέα δεν ήταν καινούρια και γεννήθηκε πριν από 5 περίπου έτη. Ωστόσο για να φθάσει στην παραγωγή χρειάστηκαν ένας νέος νόμος (Ν. 4441/16), μια απαιτητική Κοινή Υπουργική Απόφαση (63577/2018), ισχυρές διασυνδέσεις μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων της Υπηρεσίας Μιας Στάσης, του ΓΕΜΗ, του Taxisnet και του ΕΦΚΑ, καθώς και πολλές ώρες εργασίας σε κανονιστικό και τεχνικό επίπεδο. Αυτό, φυσικά, κατέστη εφικτό λόγω του ότι, πλέον, οι δημόσιες βάσεις δεδομένων διαθέτουν την απαιτούμενη ωριμότητα για να υπάρξουν και οι σχετικές διαπιστεύσεις και δυνατότητες.

Η διαδικασία σύστασης είναι εξαιρετικά απλή, αφού οι ιδρυτές ή εκπρόσωπος των ιδρυτών αυθεντικοποιούνται στην Υπηρεσία μέσω του μοναδικού σημείου σύστασης εταιρειών (<https://eyms.businessportal.gr/auth>). Συμπληρώνουν τα απαραίτητα πεδία, επιλέγουν την επωνυμία της εταιρείας, υπογράφουν ηλεκτρονικά την καταστατική σύμβαση, πραγματοποιούν τις σχετικές πληρωμές και λαμβάνουν σε πραγματικό χρόνο ψηφιακό αντίγραφο της καταστατικής σύμβασης και βεβαίωση σύστασης. Για τους ενδιαφερόμενους ιδρυτές, η Υπηρεσία θα παρέχεται εντελώς δωρεάν έως και τον Ιούλιο του 2019. Η ηλεκτρονική σύσταση αφορά την Μονοπρόσωπη ΙΚΕ, την πολυπρόσωπη ΙΚΕ και σταδιακά έως το τέλος του έτους θα εισέλθουν οι προσωπικές εταιρίες και μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2019 οι λοιπές νομικές μορφές. Απλουστευτικά μιλώντας:

- i Η σύσταση εταιρείας μπορεί να πραγματοποιηθεί από το κινητό, το tablet ή τον Η/Υ μέσα σε λίγα λεπτά.
- ii Δεν απαιτούνται πλέον επισκέψεις σε γκισέ (Υπηρεσία Μιας Στάσης, TAXISNET/ΔΟΥ και ΕΦΚΑ).
- iii Η διαδικασία σύστασης ολοκληρώνεται σε ένα μόνο ηλεκτρονικό σημείο,
- iv υπεύθυνος της σύστασης εταιρείας είσαι μόνο ο επιχειρηματίας χωρίς οποιαδήποτε παρέμβαση ανθρώπινου παράγοντα, Υπηρεσίας ή Αρχής.

Η εν λόγω Υπηρεσία (e-ΥΜΣ) έχει επιτύχει δύο πρωτιές:

i Η πρώτη που έχει διεθνές ενδιαφέρον είναι ότι σε καμία χώρα του κόσμου η σύσταση δεν πραγματοποιείται σε μία διαδικασία. Ακόμη και στην πρώτη δεκάδα κατάταξης των χωρών (π.χ. Νέα Ζηλανδία, Καναδάς & Χονγκ-Κονγκ), όπως αυτές παρουσιάζονται από την Παγκόσμια Τράπεζα στην ετήσια έρευνα Doing Business, στη διαδικασία σύστασης απαιτείται επεξεργασία του φακέλου από υπάλληλο σε τουλάχιστον ένα στάδιο.

ii Η δεύτερη παρουσιάζει ενδιαφέρον σε ευρωπαϊκό επίπεδο και εδράζεται στη λογική του Once Only Principle.¹ Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει σε μία μόνη Αρχή (εν προκειμένω η Υπηρεσία Μιας Στάσης) όλη την σχετική πληροφορία, η οποία αποστέλλεται πλήρως αυτοματοποιημένα μέσω υλοποιημένης διαλειτουργικότητας στις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες (Γ.Ε.ΜΗ., TAXISNET και ΕΦΚΑ). Η χώρα μας υλοποίησε πρώτη από τα 28 κράτη-μέλη την εν λόγω αρχή και, μάλιστα, στην απαιτητική διαδικασία της σύστασης εταιρείας, που η μείωση του διοικητικού και οικονομικού βάρους είναι σημαντική. Εν κατακλείδι, όπως σημειώνετε και από την Παγκόσμια Τράπεζα, αποτελεί μια παγκόσμια καλή πρακτική (βλέπε τη σχετική εκδήλωση της Παγκόσμιας Τράπεζας στην Κροατία τις αρχές Σεπτεμβρίου).

Τέλος, η e-ΥΜΣ θα αποτελέσει πιλότο για τη την πλήρη διασύνδεση των κύριων βάσεων δεδομένων του Ελληνικού Κράτους, ώστε ο πολίτης ή και η επιχείρηση θα υποβάλει τη σχετική δήλωση σε ένα μοναδικό σημείο και η ενημέρωση των λοιπών βάσεων δεδομένων θα πραγματοποιείται αυτόματα, καθιστώντας, πλέον περιττή, την επίσκεψη σε γκισέ.

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/once-only-principle-toop-project-launched-january-2017>

	2014	2015	2016	2017	2017	2018	Period
ΑΕΠ σταθ. τιμές	0,7	- 0,3	- 0,2	1,4	0,9	2,2	Ιαν-Ιουν
Ευρωζώνη	1,2	2,1	1,7	2,5	2,3	2,4	Ιαν-Ιουν
I. Κατανάλωση							
Ιδιωτική κατανάλωση σταθερές τιμές	0,6	- 0,5	0,0	0,1	0,7	0,5	Ιαν-Ιουν
1. Όγκος Λιανικών Πωλήσεων εκτός καυσίμων και λιπαντικών	-0,7	-0,5	0,4	1,4	2,6	2,0	Ιαν-Ιουλ
2. Όγκος Λιανικών Πωλήσεων	-0,4	-1,4	-0,6	1,1	2,5	1,7	Ιαν-Ιουλ
3. Δείκτης Κύκλου εργασιών στο Λιανικό εμπόριο	-1,2	-2,8	-2,1	1,7	3,1	1,9	Ιαν-Ιουλ
4. Δείκτης Κύκλου εργασιών στο Χονδρικό εμπόριο	0,1	-4,5	-1,6	3,8	4,8	4,7	Ιαν-Ιουν
5. Επιβατικά Αυτοκίνητα Ι.Χ. (που κυκλοφόρησαν πρώτη φορά)	30,1	13,9	10,9	22,1	21,5	28,7	Ιαν-Σεπτ
6. Καταναλωτική πίστη	-2,8	-2,3	-0,8	-0,5	-0,4	-0,7	Ιαν-Αυγ
7. Δείκτης εμπιστοσύνης καταναλωτών (επίπεδο)	-54,0	-50,7	-68,0	-63,0	-66,5	-50,2	Ιαν-Σεπτ
8. Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (επίπεδο)	92,3	83,9	101,4	94,6	93,9	103,3	Ιαν-Σεπτ
II. Επενδύσεις							
Επενδύσεις σταθ.τιμές	- 4,6	- 0,3	1,6	9,6	8,7	-7,9	Ιαν-Ιουν
1. Βιομηχανική Παραγωγή Κεφαλαιακών Αγαθών	-1,7	1,9	2,8	5,0	8,3	2,4	Ιαν-Αυγ
2. Ιδιωτική Οικοδομική Δραστηριότητα (όγκος)	-5,8	-0,2	-6,9	19,4	20,7	14,2	Ιαν-Ιουλ
3. Παραγωγή τσιμέντου	-3,4	3,6	23,6	-4,5	-3,4	5,8	Ιαν-Αυγ
4. Χρηματοδότηση για Οικισμό	-3,0	-3,5	-3,5	-3,0	-3,0	-2,9	Ιαν-Αυγ
5. Χρηματοδότηση επιχειρήσεων	-3,7	-0,9	0,0	0,4	0,3	-1,1	Ιαν-Αυγ
6. Π.Δ.Ε. (εκταμιεύσεις)	-0,9	-2,8	-1,8	-5,4	-33,7	-5,9	Ιαν-Σεπτ
7. Άμεσες ξένες επενδύσεις μη κατοίκων στην Ελλάδα (εκατ ευρώ)	2025,8	1146,8	2.452,80	3.197,90	2.219,3	2.591,6	Ιαν-Αυγ
III. Εξωτερικές Συναλλαγές							
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών σταθ.τιμές	7,8	3,1	- 1,8	6,8	7,3	8,7	Ιαν-Ιουν
1. Εξαγωγές Αγαθών (ΕΛΣΤΑΤ -τρέχ. τιμές)	-0,6	-4,8	-1,4	13,3	15,1	17,6	Ιαν-Αυγ
2. Εξαγωγές Αγαθών (Τράπεζα της Ελλάδος -τρέχ. τιμές)	-0,4	-7,5	-1,2	14,1	15,6	18,3	Ιαν-Αυγ

3. Εξαγωγές Υπηρεσιών (Εισπράξεις) (Τρ. Ελλάδα)	10,7	-10,1	-10,4	13,2	14,6	9,4	Ιαν-Αυγ
3α. Τουριστικές εισπράξεις (Τρ. Ελλάδα)	10,2	5,5	-6,5	10,5	9,8	11,1	Ιαν-Αυγ
4. Κύκλος εργασιών καταλυμάτων και εστίασης (τομέα Υπηρεσιών)	11,8	3,1	0,1	9,9	7,0		Q4 / 17
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών σταθ.τιμές	7,7	0,4	0,3	7,2	8,0	0,5	Ιαν-Ιουν
1. Εισαγωγές Αγαθών (ΕΛΣΤΑΤ-τρέχ. τιμές)	2,8	-9,8	1,3	13,7	17,6	9,0	Ιαν-Αυγ
2. Εισαγωγές Αγαθών (Τράπεζα της Ελλάδος -τρέχ. τιμές)	2,9	-14,3	-2,3	12,7	15,5	14,0	Ιαν-Αυγ
3. Πληρωμές Υπηρεσιών (Τρ. Ελλάδα)	3,9	-14,0	-11,7	12,1	13,5	15,1	Ιαν-Αυγ

IV. Αγορά Εργασίας

1. Ποσοστό Ανεργίας μηνιαία (εποχικά διορθωμένα)	26,5	24,9	23,5	21,5	21,9	19,8	Ιαν-Ιουλ
2. Αριθμός ανέργων ΕΛΣΤΑΤ (000 άτομα) (εποχικά διορθωμένα)	1274,0	1197,0	1130,9	1027,1	1049,5	939,6	Ιαν-Ιουλ
3. Απασχόληση, % μεταβολή (εποχικά διορθωμένα)	0,6	2,1	1,7	2,2	2,0	1,7	Ιαν-Ιουλ
4. ΕΡΓΑΝΗ Απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα ('000 άτομα)	99,1	99,7	136,3	143,5	265,9	288,4	Ιαν-Σεπτ

V. Πληθωρισμός

1. ΓΔΤΚ	-1,3	-1,7	-0,8	1,1	1,2	0,5	Ιαν-Σεπτ
2. Πυρήνας ΓΔΤΚ	-0,7	-0,5	-0,1	0,2	0,1	0,0	Ιαν-Σεπτ
3. Εν.ΔΤΚ	-1,4	-1,1	0,0	1,1	1,2	0,6	Ιαν-Σεπτ
3α. Εν.ΔΤΚ, Ευρωζώνης	0,4	0,0	0,2	1,5	1,6	1,7	Ιαν-Σεπτ

VI. Παραγωγή

1. Γενικός Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	-1,9	1,0	2,4	4,6	5,7	0,8	Ιαν-Αυγ
1α. Μεταποίηση	1,8	1,9	4,1	3,8	3,9	2,3	Ιαν-Αυγ
2. Κύκλος εργασιών στην βιομηχανία	-1,1	-10,1	-5,0	11,8	15,7	11,8	Ιαν-Αυγ
3. Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην βιομηχανία (επίπεδο)	94,6	86,3	96,1	98,1	97,3	104,5	Ιαν-Σεπτ
4. Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές (επίπεδο)	80,4	62,0	61,3	55,4	56,5	58,6	Ιαν-Σεπτ

5. Δείκτης υπεύθυνων προμηθειών (PMI) (επίπεδο)	49,9	45,4	49,2	50,2	49,4	54,2	Ιαν-Σεπτ
6. Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (επίπεδο)	100,5	89,7	91,8	96,6	95,9	103,1	Ιαν-Σεπτ
6α. Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (Ευρωζώνη) (επίπεδο)	101,3	104,1	104,7	111,3	109,5	112,7	Ιαν-Σεπτ

VII. Δημόσια Οικονομικά

1. Ισοζύγιο Κεντρικής Κυβέρνησης Δημοσιονομική βάση (εκατ. Ευρώ) (1)	-3.697	-3.530	-2.810	-4.267	-327	293	Ιαν-Σεπτ
2. Ισοζύγιο Κεντρικής Κυβέρνησης Ταμειακή βάση (εκατ. Ευρώ) (1)	-4.209	-3.359	-3.569	-4.434	-1.067	-1.626	Ιαν-Σεπτ
3. Απόδοση 10τους ομολόγου Ελλάδος -Γερμανίας (διαφορά μον.βάσης)	577	918	827	566	596	370	Ιαν-Σεπτ

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Τράπεζα Ελλάδος, Υπ. Οικονομικών ΓΛΚ, ΕΕ, ΙΟΒΕ

1) Τα μηνιαία στοιχεία αφορούν σωρευτικά την περίοδο από τον Ιαν. έως τον αντίστ. μήνα

Καταθέσεις, ρέπος των μη ΝΧΙ στα ΝΧΙ στην Ελλάδα (υπ. τέλους περιόδου, δις εκατ. €)	160,3	123,4	122,2	126,3
(εκτός της Τράπεζας της Ελλάδος)% μεταβολή μ/μ	-1,8%	-23,0%	-1,0%	4,1%
Σύνολο καταθέσεων και ρέπος	207,9	157,8	157,5	152,5
% μεταβολή μ/μ	-2,3%	-24,1%	-0,2%	-3,2%

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών